PATVIRTINTA
Linksmakalnio mokyklos-darželio
direktoriaus 2017 m. rugsėjo 1 d.
įsakymu Nr. 1.3.-49

SMURTO IR PATYČIŲ PREVENCIJOS IR INTERVENCIJOS VYKDYMO KAUNO R. LINKSMAKALNIO MOKYKLOJE-DARŽELYJE TVARKA

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Linksmakalnio mokyklos-darželio (toliau – mokyklos) smurto prevencijos ir intervencijos vykdymo mokykloje-darželyje tvarka (toliau – tvarka) parengta vadovaujantis smurto ir patyčių prevencijos įgyvendinimo rekomendacijomis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2017 m. kovo 22 d. įsakymu Nr. V-190 „Dėl smurto prevencijos įgyvendinimo mokyklose rekomendacijų patvirtinimo“.

2. Ši tvarka nustato mokyklos direktoriaus, mokytojų, kitų įstaigos darbuotojų, vaiko gerovės komisijos, mokinių, jų tėvų (globėjų, rūpintojų) veiklą, sukuriant sveiką, saugią, užkertančią kelią bet kokioms smurto apraiškoms ir žalingiems įpročiams aplinką mokykloje.

3. Mokyklos direktorius, darbuotojai, mokiniai, ugdytiniai jų tėvai vykdydami smurto ir patyčių prevenciją mokykloje vadovaujasi LR Švietimo įstatymo 56 straipsnio 17 punktu, LR Vaiko teisių pagrindų įstatymu (1996 m. kovo 14 d. Nr. I-1234), įstaigos nuostatais, Darbo tvarkos taisyklėmis, Mokymo sutartimi, Mokytojų pareigybės aprašymu, Mokinių skatinimo ir nuobaudų tvarka, darbuotojų Etikos kodeksu, Rekomendacijomis dėl poveikio priemonių taikymo netinkamai besielgiantiems mokiniams (patvirtinta Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2012 m. rugpjūčio 28 d. įsakymu Nr. 1268), mokyklos direktoriaus įsakymais, šia tvarka ir kitais teisės aktais, reglamentuojančiais smurto ir patyčių prevenciją.

4. Tvarkos tikslas – ugdyti pozityvų mokinio/ugdytinio elgesį, sukurti draugišką ir saugią atmosferą, nustatyti, kokie turi būti daromi veiksmai individualiu, klasės, grupės, šeimos lygmeniu, siekiant užkirsti kelią smurtui ir patyčioms.

5. Tvarka remiasi šiais principais:

5.1. į smurtą ir patyčias būtina reaguoti nepriklausomai nuo jų turinio (dėl lyties, seksualinės orientacijos, negalės, religinės ar tautinės priklausomybės, išskirtinių bruožų ar kt.) ir formos;

5.2. kiekvienas mokyklos administracijos darbuotojas, pedagogas, švietimo pagalbos specialistas ar kitas darbuotojas, ugdytinis, pastebėjęs ar sužinojęs apie smurtą ar patyčias, turi reaguoti ir jį stabdyti;

5.3. darbuotojai veiksmų imasi visais atvejais, nepriklausomai nuo pranešančiųjų apie smurtą ar patyčias amžiaus ir pareigų:

5.4. kiekvienas mokyklos bendruomenės narys geba tinkamai reaguoti patyčių situacijoje.

6. Tvarkoje vartojamos sąvokos:

6.1. **Patyčios** – tai psichologinę ar fizinę jėgos persvarą turinčio asmens ar asmenų grupės tyčiniai, pasikartojantys veiksmai, siekiant pažeminti, įžeisti, įskaudinti ar kaip kitaip sukelti psichologinę ar fizinę žalą kitam asmeniui.

6.1.1. **žodinės patyčios**: pravardžiavimas, grasinimas, ujimas, užgauliojimas, užkabinėjimas, erzinimas, žeminimas ir kt.;

6.1.2. **fizinės patyčios**: mušimas, spardymas, spaudimas, dusinimas, užkabinėjimas, turtinė žala ir kt.;

6.1.3. **socialinės patyčios**: socialinė izoliacija arba tyčinė atskirtis, gandų skleidimas ir kt.;

6.1.4. **elektroninės patyčios**: skaudinančių ir gąsdinančių asmeninių tekstinių žinučių ir/ar paveikslėlių siuntinėjimas, viešų gandų skleidimas, asmeninių duomenų ir komentarų skelbimas, tapatybės pasisavinimas, siekiant sugriauti gerą vardą arba santykius, pažeminti ir kt.

6.2. **Smurto ar patyčių prevencija** – veikla, skirta patyčių rizikai mažinti, vykdant mokyklos bendruomenės narių (ugdytinių, administracijos atstovų, pedagogų, švietimo pagalbos specialistų,

kitų darbuotojų, tėvų (globėjų, rūpintojų) švietimą, informavimą ir kitas priemones, integruojant jas į ugdymo procesą (formalų ir neformalų)

6.3. **Smurto ar patyčių intervencija** – visuma priemonių, taikomų smurto ar patyčių atveju, visiems patyčių dalyviams (patiriantiems, besityčiojantiems, stebėtojams), esant poreikiui įtraukiant jų tėvus (globėjus, rūpintojus).

6.4. **Smurto ar patyčių prevencijos ir intervencijos stebėsena** – patyčių situacijos mokykloje stebėjimas, renkant, analizuojant faktus ir informaciją, svarbią šio reiškinio geresniam pažinimui bei valdymui, reiškinio tolimesnės raidos ir galimo poveikio prognozavimas.

II. SMURTO, PATYČIŲ STEBĖSENA IR PREVENCIJA MOKYKLOJE-DARŽELYJE

7. Smurto ir patyčių prevencija ir intervencija yra svarbi mokyklos veiklos dalis, kurios planavimu, organizavimu ir stebėsena rūpinasi mokyklos direktorius, vaiko gerovės komisijos nariai, socialinis pedagogas, psichologas, klasių/grupių auklėtojai, o ją vykdant dalyvauja visi mokyklos bendruomenės nariai.

8. Mokyklos direktorius yra atsakingas už šios tvarkos parengimą ir vykdymą, Vaiko gerovės komisija atsakinga už stebėsenos rezultatais paremtą smurto ir patyčių prevencijos priemonių plano parengimą, vykdymą ir pristatymą mokyklos bendruomenei.

9. Smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo tvarkos įgyvendinimą koordinuoja direktoriaus paskirtas mokyklos Vaiko gerovės komisijos pirmininkas, kuris kasmet:

9.1. inicijuoja mokyklos bendruomenės narių apklausą ir apibendrina jos rezultatus;

9.2. atlieka mokykloje fiksuotų pranešimų apie smurtą ir patyčias analizę;

9.3. remdamasis apklausos ir pranešimų apie smurtą ir patyčias analizės duomenimis, rengia patyčių prevencijos ir intervencijos priemonių planą;

9.4. aptaria turimą informaciją, svarsto prevencijos ir intervencijos priemonių taikymo plano turinį Vaiko gerovės komisijos posėdyje;

9.5. teikia siūlymus mokyklos direktoriui dėl smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos priemonių įgyvendinimo mokykloje;

9.6. atlieka kitus mokyklos patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo tvarkoje numatytus veiksmus.

10. Pedagogai kasmet išanalizuoja ir apibendrina turimus pranešimus apie patyčias, informuoja Vaiko gerovės komisijos pirmininką apie prevencijos, intervencijos taikomų priemonių rezultatus klasėje/grupėje, teikia kitą svarbią informaciją, susijusią su smurtu ir patyčiomis.

III. PATYČIŲ INTERVENCIJA MOKYKLOJE-DARŽELYJE

11. Visais įtariamų ir realių smurto bei patyčių atvejais kiekvienas mokyklos administracijos darbuotojas, pedagogas ar švietimo pagalbos specialistas, kitas darbuotojas, ugdytinis reaguodamas:

11.1. įsikiša įtarus ir/ar pastebėjus smurtą ar patyčias – nutraukia bet kokius tokį įtarimą keliančius veiksmus;

11.3. jei asmeniui reikia pagalbos, kreipiasi į pagalbą galinčius suteikti asmenis (tėvus (globėjus, rūpintojus) ar mokyklos darbuotojus) ar institucijas (pvz., policija, greitoji pagalba);

11.4. informuoja klasės/grupės pedagogą apie įtariamas ir/ar įvykusias patyčias, elektroninių patyčių atveju pateikia išsaugotus įrodymus;

12. Klasės/grupės pedagogas, gavęs informaciją apie įtariamas ir/ar įvykusias patyčias, smurtą:

12.1. išsiaiškina situaciją, nustato, ar tai patyčių/smurto atvejis;

12.2. pasitvirtinus patyčių atvejui, užpildo pranešimo apie patyčias formą (2 priedas), ją perduoda Vaiko gerovės komisijos pirmininkui;

12.3. toliau stebi situaciją, bendradarbiauja su vaiko gerovės komisijos pirmininku, psichologu, logopedu ir informuoja apie pokyčius.

13. Gavus informaciją apie patyčias/smurtą vaiko gerovės komisijos pirmininkas:

13.1. užpildytą formą registruoja patyčių registracijos žurnale (žurnalas laikomas vaiko gerovės pirmininko kabinete);

13.2. imasi spręsti smurto ar patyčių situaciją;

13.3. nedelsiant praneša mokyklos direktoriui, kuris priima sprendimą dėl švietimo pagalbos priemonių taikymo.

14. Ugdytiniui pasityčiojus iš administracijos darbuotojo, pedagogo, švietimo pagalbos specialisto ar kito darbuotojo, asmuo gavęs informaciją, pastebėjęs ir/ar įtaręs patyčias, informuoja mokyklos direktorių, kuris priima sprendimą dėl poveikių taikymo.

15. Administracijos darbuotojui, pedagogui, pagalbos specialistui ar darbuotojui pasityčiojus iš vaiko, asmuo gavęs informaciją, pastebėjęs ir/ar įtaręs patyčias informuoja mokyklos direktorių, kuris priima sprendimą dėl poveikio priemonių taikymo.

16. Visiems smurto ir patyčių dalyviams pagal individualius poreikius mokykloje teikiama psichologo, logopedo ar mokytojų pagalba.

IV. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

17. Mokyklos darbuotojai, pedagogai, pasirašytinai supažindinami su šia Tvarka.

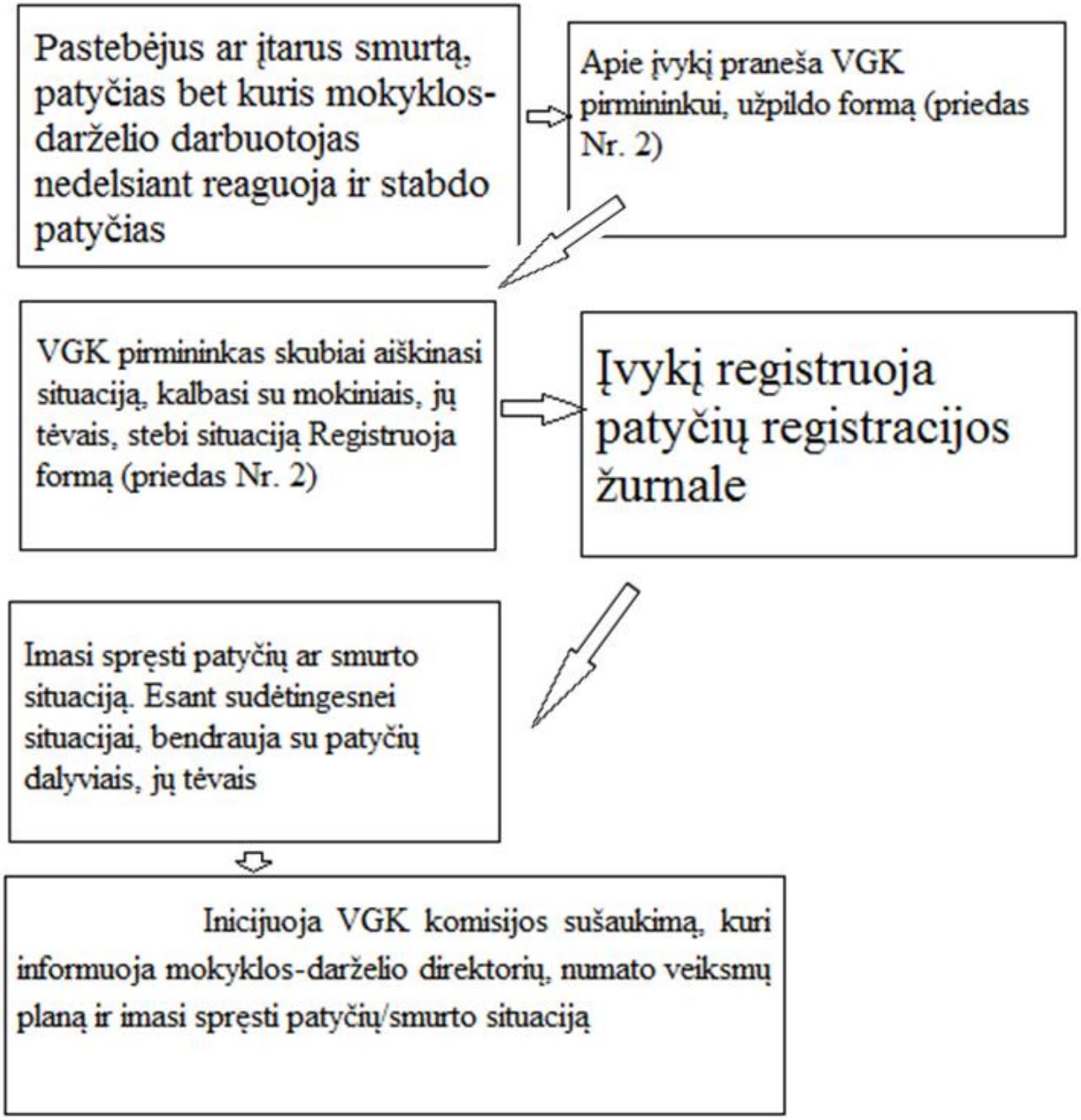
18. Tėvai su šia tvarka supažindinami e-paštu ar žinute per el. dienyną. Tvarka primenama tėvų susirinkimo metu.

19. Tvarka skelbiama mokyklos internetinėje svetainėje.

_____

Priedas Nr. 1

KAUNO R. LINKSMAKALNIO MOKYKLOS-DARŽELIO BENDRUOMENĖS REAGAVIMO Į PATYČIAS IR PAGALBOS JOMS ĮVYKUS PLANAS

Priedas Nr. 2

Įtariant patyčias, vienas svarbių elementų yra tokio elgesio pasikartojimų fiksavimas. Žymėti pastebėtus faktus, kitų perduotą informaciją apie patyčias, svarbu dėl šio reiškinio atskleidimo kitiems asmenims – vaikų tėvams, pedagogams ar esant poreikiui kitiems specialistams. Taip pat, dėl patyčių masto mažėjimo įvertinimo.

PRANEŠIMO APIE PATYČIAS FORMA

_____
Pranešimo data

Ugdymo įstaigos pavadinimas: **Linksmakalnio mokykla-darželis**

Bendrieji duomenys:

Kam pranešta apie patyčias:	
Kas pranešė apie patyčias:	
Kada įvyko patyčios (data, val.):	
Kur įvyko patyčios:	
Kokia patyčių forma naudota ar įtariama, kad buvo naudota:	
☐ **Fizinės**: vaiko užgauliojimas veiksmais (pargriovimas, įspyrimas, kumštelėjimas, spjaudymas, daiktųatiminėjimas ar gadinimas, plaukų pešiojimas ir pan.); ☐ **Socialinės:** įvairūs gąsdinantys, bauginantys gestai,ignoravimas, siekiant parodyti, kad vaikas yranepageidaujamas ar atstumiamas; ☐ **Elektroninės:** patyčios vykstančios elektroninėje erdvėje: socialiniuose tinkluose, kitose vietose internete,naudojant mobiliuosius telefonus (nemalonių žinučių arba elektroninių laiškų rašinėjimas, skaudinantis bendravimas pokalbių kambariuose, vaiko asmeninio gyvenimo detalių viešinimas, tapatybės pasisavinimas ir pan.). ☐ **Kiti** pastebėjimai (įrašyti) _____ _____ _____	
Ar yra žinomas tokio elgesio pasikartojimas	

Duomenys apie patyčių dalyvius:

Vaiko, patyrusio patyčias vardas, pavardė, amžius, klasė:	
Vaiko/-ų, kuris tyčiojosi vardas, pavardė, amžius, klasė:	
Vaiko/-ų, stebėjusio patyčias vardas, pavardė, amžius, klasė:	

Išsamesnė informacija apie įvykį:

Mokyklos pedagogo ar kito darbuotojo elgesys šioje patyčių situacijoje:

Veiksmų po įvykio, planas su: (pildo mokytojai arba pagalbos mokiniui specialistai)

Vaiku patyrusiu patyčias	
Vaiku, kuris tyčiojosi	
Stebėtojais	
Patyčių dalyvių tėvais	
Kitais mokyklos darbuotojais	
Kita (įrašyti)	